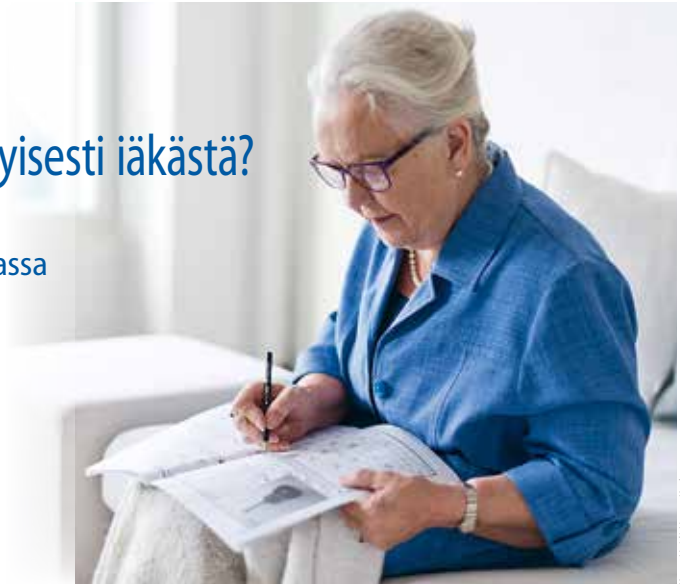

Haittaako lääke erityisesti iäkästä?

Vanhus ja lääke nyt Duodecim lääketietokannassa

Duodecim lääketietokannan vasemman laidan lisätietoihin on lisätty uusi osio Vanhus ja lääke. Sen avulla voi nopeasti tarkistaa, onko lääkkeellä erityisesti vanhukselle ongelmallisia haittoja tai voiko joku jo käytössä oleva lääke mahdollisesti pahentaa vanhuksen tiettyjä oireita. Varoitusvärit keltainen tai punainen näkyvät tällöin Vanhus ja lääke -otsikon vieressä.

Vanhusten lääkitystä arvioitaessa täytyy huomioida munuaisten toiminta suhteessa käytettävään lääkitykseen ja näin vähentää lääkkeen mahdollisia haittoja. Koska munuaisten toiminta heikkenee iän myötä, 30–40 prosentilla yli 65-vuotiaista on vähintään lievää munuaisten vajaatoimintaa. Viimeistään keskivaikeassa vajaatoiminnassa lääkkeen annoksen muuttaminen on usein tarpeen munuaisten kroonista vajaatoimintaa sairastaville. Tämän vuoksi Vanhus ja lääke -painikkeen takaa aukeavissa tiedoissa esitetään ensimmäisenä tieto Lääkkeet ja munuaiset -tietokannasta (Renbase).

Kuva: Heidi Hanna Karhu

Tietyt lääkkeen ominaisuudet (antikolinergisuus, ortostatismi, seadaatio ja serotonergisuus) voivat aiheuttaa vanhuksilla tavanomaista enemmän haittoja. Tämä tieto tuodaan haittariskitietokannasta (Riskbase). Kaikkia Riskbasen sisältämiä haittariskiominaisuuksia (yhteensä yhdeksän kappaletta) voi tarkastella ylempänä samassa näkymässä kohdassa Haittariskit.

Lisäksi muutamain lääkeryhmiin kuuluvilla lääkkeillä (muun muassa bentsodiatsepiinit, opioidit, psyyken lääkkeet, suolta stimuloivat laksatiivit) on erityiset huomautukset iäkkäillä huomioitavista seikoista. Verenvuotoriskin lisääntymisestä ei huomauteta varsinaisten veren hyytymistä estävien lääkkeiden kohdal-

la, mutta tulehduskipulääkkeiden ja serotoniinin takaisinottoa estävien lääkkeiden kohdalla muistutetaan vuotoriskin suurenemisesta.

Vanhuksilla voi olla paljonkin eri lääkkeitä käytössä ja lääkkeiden interaktiot saattavat aiheuttaa ongelmia. Lääkkeiden yhteisvaikutustieto liittyy kuitenkin lääkkeen ominaisuuksiin, ei potilaan ikään, ja sen vuoksi tätä tietoa ei näytetä tässä yhteydessä. Ne voi kuitenkin helposti tarkistaa Duodecim lääketietokannassa samassa näkymässä kohdasta Yhteisvaikutukset.

Vanhus ja lääke -sovelluksen käyttö edellyttää käyttöoikeuden Duodecim lääketietokannan lisäksi Lääkkeet ja munuaiset sekä Lääkeinteraktiot ja haitat -sovelluksiin. ■

Duodecim Lääketietokanta

Huomennettava

- Yhteisvaikutukset: 207
- Munuaiset: 2
- Häikäys: 2
- Haittariskit: 2
- Riskit: 2
- Imetty: 2
- vanhus ja lääke: 5**
- Isäntä ja lääke: 0
- Sekä ja lääke: 0
- Haavainhoito: 0
- Lääkierivierokset: 0
- Itäkkäily: 0
- Farmakogenetiikka: 1

SKUDEXA 75/25 mg tabl, kalvopäälli pliv

Riviniäke, alkuveren resepti

Munuaiset

Iän myötä tapahtuvan munuaisten toiminnan heikkenemisen vuoksi lääkkeen annoksen muutos voi olla tarpeen.

	GFR 90-60 ml/min Erväs eronpuolinen vajaatoiminta	GFR 60-30 ml/min Keskivaikea munuaisten vajaatoiminta	GFR 30-15 ml/min Erväs munuaisten vajaatoiminta
triametoli	A	C	C
systemiini	Annosmuutosta/annosvälimuutosta ei tarvita	Annoksen pienennys 25% Annosväli: 12 h	Annoksen pienennys 50% Annosväli: 12 h
deksketoprofeeni	C	B	A
systemiini	Annoksen pienennys 25%	Käyttöä tulee välttää	Käyttöä tulee välttää